

SMOTRA

GOD. LI

ZAGREB 1981. BR. 2-3

UVODNA RIJEČ DEKANA

Braćo! Okupili smo se u Bogu Ocu i Gospodinu Isusu Kristu i u Duhu Svetom. Milost vam i mir!

Osobita mi je čast i radost pozdraviti ovdje prisutne oce nadbiskupe i biskupe: preuzvišenog gospodina zagrebačkog nadbiskupa mons. Franju Kuharića, velikog promicatelja ovog Tjedna i našeg velikog kancelara; nadbiskupa naše drevne i časne nadbiskupije zadarske mons. Marija Oblaka; biskupa skopsko-prizrenskog mons. Herbuta; biskupa mons. Joakima Segedi; pomoćne zagrebačke biskupe: dr Miju Škvorca, dr Đuru Kokša, sve redovničke provincijale, predstavnike prvostolnog kaptola zagrebačkog i svih ostalih kaptola; predstavnike naših bogoslovija: afilirane teologije u Splitu, bogoslovije u Đakovu, bogoslovije u Rijeci, bogoslovije u Makarskoj; dijecezanske bogoslovije u Sarajevu i franjevačke bogoslovije u Sarajevu.

Pozdravljam srdačno gospodina dra Deutscha, predstavnika evangeličke crkve; dra Josipa Horaka, predstavnika baptističke Crkve. Oba u isto vrijeme predstavljaju i svoj teološki fakultet „Matija Vlačić Ilirik” u Zagrebu. Pozdravljam dragog gosta i promatrača Ševka Omerbašića, predstavnika islamske zajednice.

Posebno toplo i radosno pozdravljam vas, draga braćo svećenici, koje nije preplašio snijeg i led, nego ste kao obično pohrlili uz ne male žrtve na ovaj susret bratskog združenja i zajedništva da zajednički u Duhu razmišljamo, proučavamo, uzajamno se svojim iskustvima obogatimo i u molitvi i razmatranjima skupimo snage za naš svećenički život i rad na izvorima Božje ljubavi.

Tema ovogodišnjeg TPT-a je „Euharistija – čin naroda Božjega”. Među temama koje su bile predložene, Fakultetsko je vijeće izabralo ovu temu kao najvažniju i najpotrebniju u ovom vremenu radi prevelike važnosti euharistije, koja je otajstvo vjere, otajstvo Crkve, otajstvo pobožnosti, srce i središte života svećenika i vjernika, sažetak spasenja i vrhunac kršćanske liturgije, najsazetija definicija Crkve u vremenu.

Na izbor teme potaklo nas je i rasplamsali žar i plamen euharistijske pobožnosti ovih godina, koju svojom očinskom riječju potiče sam sveti otac Ivan Pavao II.

Samo prošle godine izašla su dva značajna dokumenta o euharistiji: Pismo pape Ivana Pavla II. svim biskupima Crkve o otajstvu i štovanju svete euharistije: *Coenae dominicae – Večera Gospodnja*, te uputa Svete kongregacije za sakramente i božostvlje o nekim normama u štovanju euharistijskog slavlja: *Inestimabile donum – Neprocjenjivi dar*.

Ove godine (1981) od 16–23. srpnja slavi se Međunarodni euharistijski kongres u Lurdu na temu „Isus Krist – lomljeni kruh za novi svijet”. To je i stogodišnjica prvog međunarodnog euharistijskog kongresa, održanog u Lillu god. 1881.

Dvije naše metropolije slave ove godine euharistijske kongrese. Riječko-senjska nadbiskupija proglasila je ovu godinu euharistijskom zbog priprava na proslavu euharistijskog kongresa koji će se u marijanskom svetištu na Trsatu slaviti 21. 6. 1981. Da bi se bolje pripremili za taj dan, euharistijsko otajstvo predmet je razmatranja i slavlja na mnogim svećeničkim skupovima, seminarima, dekanatskim zborovima. Izlazi i posebni bilten „Za stol s Kristom”. Jednako se i splitska metropolija pripravlja na proslavu euharistijskog kongresa koji će se održati u marijinom svetištu u Vepricu od 3–7. rujna 1981. Kao priprava za Kongres proglašena je euharistijska godina i pokrenut bilten „Da svi budu jedno”. Svaka se župa pripravlja za taj dan tematskim propovijedima svake treće nedjelje u mjesecu, zborovima i pastoralnim tečajima.

I zagrebačka nadbiskupija započela je početkom godine svoju pripremu za nacionalni kongres koji bi se 1984. imao održati u Mariji Bistrici. Pokrenut je Bilten „Ja sam s vama” u kojem se donose komunikacije o različitim inicijativama, planovima i iskustvima u vezi s euharistijskom obnovom i pripravom za održavanje euharistijskih kongresa po župama (1981), regionalnih ili dekanatskih (1982), nadbiskupijskog u Zagrebu (1983) i nacionalnog u Mariji Bistrici god. 1984.

Tema o euharistiji vrlo je aktualna i životna za Crkvu i posebno za nas svećenike. Euharistija je bila već raspravljana i razmatrana na našem skupu pod raznim vidovima. Ove godine promatrat ćemo je pod posebnim vidom: Euharistija – čin Božjega naroda. Dojmljiva je ovdje jezgrovita misao II. vatikanskog sabora koju ponavlja i Ivan Pavao II. u svom dokumentu: „Crkva 'čini' euharistiju, i euharistija 'čini' Crkvu.”

Euharistija je „zbilja božanska”, „božanski događaj”, očitovanje „dobrostiti (pitomosti) i čovjekoljublja Spasitelja našega Boga” (Tit 3,4). Otajstvo veliko, da se pavlovskim mističnim jezikom izrazim, u kojem Krist-zaručnik „hrani i njeguje” svoju zaručnicu, Crkvu, svoje tijelo (Ef 6,29). Ona nam otkriva da je Bog za čovjeka, da je on „sama vjernost i dobrota”, što je suština dviju velikih enciklika današnjeg pape: *Redemptor hominis*—Otkupitelj svijeta i *Dives in misericordia* — Bog, bogat milosrdem.

Euharistija je obnavljanje Saveza između Gospodina i vjernika. Savez je nešto sržno u Svetom pismu i u našem životu. On je u središtu objave. Događaj nad događajima. To je Savez novi sklopljen u krvi Kristovoj, u kojem je proglašen novi zakon, Zakon ljubavi (Iv 13,34 s). I taj traži novo srce koje stvara Kristov Duh i mora se očitovati u novom životu. Euharistija je „duhovno zbližavanje i drugova-

nje među ljudima”, ona stvara „bratsko zajedništvo i združenje”, označuje, podsjeća, ponazočuje i u isto vrijeme ostvaruje ljubav u kojoj je sažet sav kršćanski život. Zato je euharistija zaista škola ljudskosti i čovječnosti, ljubavi i predanja bez pridržka ostvarenju Božjeg kraljevstva ljubavi i pravednosti, mira i sreće. Tu se formiraju istiniti graditelji mira, mironosci, davatelji, razdavatelji i činitelji mira.

Posebno za nas svećenike koji smo služitelji, slavitelji i predsjedatelji euharistijskog vjerničkog skupa, euharistija mora biti sve u našem životu. „Glavni i vrhunski razlog sakramenta svećenstva je euharistija. Svećenstvo je zapravo rođeno u času ustanovljenja euharistije zajedno s njom”. „Postojimo na neki način „od nje” i „za nju”. Ali nam je predana „za druge” da se stvori „životvorna struja koja sjedinjuje ministerijalno ili hijerarhijsko svećenstvo s općim svećenstvom vjernika. Ona je vrhunsko doživljavanje „kraljevskog svećenstva”. Izvor i vrhunac cijelog kršćanskog života (LG 11).

Stoga se ovaj naš Tjedan ne smije zaustaviti samo na predavanjima, razmatranjima, raspravama i studijskom radu po grupama, nego mora postati čin, zbilja, događaj u našem euharistijskom slavlju, koje će predvoditi naši oci nadbiskupi i biskupi.

Još nešto. Smatrali smo potrebnim uklopiti u ovaj Tjedan dva vrlo važna događaja naše crkve: obljetnicu 1500. obljetnice rođenja svetog Benedikta, kojeg je Pavao VI. god. 1964. proglasio zaštitnikom Europe, te proglašenje slavenskih apostola Ćirila i Metoda suzaštitnicima Europe, što je učinio Ivan Pavao II. na posljednji dan 1980. Zapadna i Srednja Evropa duuguje svoju kulturu i civilizaciju djelu svetog Benedikta. Naš hrvatski narod svoju kulturu i pismenost duuguje benediktincima. Na svečanoj inauguraciji akademske godine, 18. listopada 1980, održao je zapaženo predavanje dr F. Šanjek OP na temu: „Sveti Benedikt u Hrvatskoj prošlosti”. Ali smatrali smo potrebnim da se i na ovom časnom skupu dostojno kome-morira ta obljetnica. Stoga ćemo treći dan, u četvrtak, u 10,30 sati, imati predavanje dr Đure Kokša, pomoćnog biskupa zagrebačkog, o Svetom Benediktu. Biskup će ujedno predvoditi svečanu koncelebraciju u čast svetog Benedikta i upravit nam homiliju.

Ivan Pavao II. svojim pismom *Egregiae virtutis* – odličnici kreposti, proglašuje slavenske apostole sv. Ćirila i Metoda suzaštitnicima Europe. Taj je događaj povijesno važan i dalekovidan za nas koji kroz stoljeća ljubomorno čuvamo i njegujemo njihovu baštinu povezujući tako Istok i Zapad. Papa kaže: „Europa je plod tako reći dvaju tokova kršćanskih predaja na koje se nadovezuju i dva različita oblika kulture što se dakako uzajamno nadopunjuju. Sv. Benedikt je osobito oblikovao ponajprije Zapadnu i Srednju Europu... On se nalazi nekako na čelu one kulturne struje koja proistječe iz Rima, sjedišta nasljednika sv. Petra. A sveta solunska braća predstavljaju ponajprije drevnu grčku kulturu te susljedno zračenje carigradske Crkve i njezine istočne predaje što je tako duboko opečatila duhovnost i kulturu puka i naroda Istočne Europe. „Drugim riječima: Profil Europe nije samo opečačen latinsko-rimskom civilizacijom i duhovnom predajom Zapada (duhovnost, teologija, filozofija...) nego i klasičnom grčkom kulturom i bizantin-

skom, i bizantinsko-slavenskom predajom. Europa je i sv. Benedikt i sv. braća Ćiril i Metod. Ovaj događaj je posebno važan u današnjem trenutku kada su, nakon tolikih stoljeća podijeljenosti, sa strane dviju sestrinskih Crkava, istočne i zapadne, Rima i Carigrada poduzeti odlučni koraci u pravcu potpunog zajedništva. Stoga je „proglašenje svetih Ćirila i Metoda – sa sv. Benediktom – zaštitnicima Europe u potpunosti u skladu sa znakovima našega vremena”, kaže sveti otac. To je kao proročko nazrijevanje ujedinjene Europe na vjerskom, kulturnom i društvenom planu. Možda bi tome trebalo posvetiti jedan Tjedan! Taj papin čin smatramo da zaslužuje posebnu pažnju, te smo zadnji dan Tjedna, petak, posvetili svetoj braći Ćirilu i Metodiju. Tog dana predvodit će koncelebriranu misu đakovački biskup Ćiril Kos i upraviti nam riječ pobude i nade o tom važnom i značajnom papinu činu.

Prvi dan, tj. danas, predvodit će koncelebriranu misu naš nadbiskup zagrebački i veliki kancelar dr Franjo Kuharić i upraviti nam riječ vjere i ljubavi. Sutra, u srijedu, predvodit će koncelebraciju nadbiskup riječko-senjski, mons Josip Pavlišić, i upraviti nam riječ pobude. Dodimo na euharistijsko slavlje!

Molimo Gospodina da ovo naše skupno razmatranje, proučavanje, produbljivanje otajstva ljubavi obavimo u bratskom prijateljevanju, drugovanju, zajedništvu, otvoreni nadahnućima Duha istine i ljubavi i „ne žalostimo Duha Svetoga” (Ef 4,30). Nek nam Marija, Bogorodica, zaručnica Duha Svetoga i Majka Crkve bude pomoć i nadahnuće.

Time proglašavam ovaj Pastoralno-teološki tjedan otvorenim.